

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2017 m. birželio 2 d.
(OR. en)

9934/17

POLGEN 83

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Strateginės darbotvarkės įgyvendinimas Tarybos 18 mėnesių programa (2017 m. liepos 1 d.–2018 m. gruodžio 31 d.)

Delegacijoms pridedama Tarybos 18 mėnesių programa, kurią parengė pirmininkausiančios valstybės narės Estija, Bulgarija ir Austrija ir vyriausioji įgaliotinė, Užsienio reikalų tarybos pirmininkė.

I. ĮVADAS

Trys pirmininkausiančios valstybės narės stengsis rasti bendrus sprendimus siekiant kurti bendrą ateitį. Turime gerinti bendravimą su piliečiais, stiprinti jų dalyvavimą ir sutelkti dėmesį į jų lūkesčius, visų pirma darbo vietų, ekonomikos augimo ir saugumo srityse.

Ši 18 mėnesių programa yra ateities perspektyvų darbotvarkė, kuria atsižvelgiama į piliečių lūkesčius siekiant kartu reaguoti į bendrus iššūkius, stiprinti pasitikėjimą Europos Sąjunga ją priartinant prie piliečių ir, laikantis geresnio reglamentavimo principų, palengvinti gyvenimą ir supaprastinti verslo sąlygas pasiekiant apčiuopiamų rezultatų. Programos akcentas ir prioritetai atspindi Europos Vadovų Tarybos strateginę darbotvarkę ir Bendros deklaracijos dėl 2017 m. ES prioritetų teisėkūros srityje iniciatyvas. Vadovaudamosi Romos deklaracija trys pirmininkausiančios valstybės narės taip pat tęs debatus dėl 27 valstybių narių ES ateities.

II. DARBO VIETAS, EKONOMIKOS AUGIMĄ IR KONKURENCINGUMĄ UŽTIKRINANTI SĄJUNGA

Europa palaipsniui atsigauna po krizės. Europos ekonomika auga vidutiniu tempu ir nedarbas pamažu mažėja. Tačiau tarptautiniame kontekste vyrauja nežinomybė ir kyla klausimų dėl globalizacijos bei technologinių pokyčių. Šiame sparčiai kintančiame pasaulyje Sąjunga turi pasinaudoti atsirasiančiomis galimybėmis ir sukurti sąlygas tokiai Europai, kuri prisitaikys prie naujų aplinkybių, kurioje bus išsaugotas mūsų gyvenimo būdas ir visiems užtikrinta ekonominė ir socialinė pažanga. Tebėra labai svarbu skatinti investicijas – tiek valstybės, tiek privačiojo sektoriaus.

Bendroji rinka

Europos bendroji rinka yra vienas iš didžiausių ES pasiekimų ir vienas iš svarbiausių ekonomikos augimo šaltinių. Ji naudinga Europos vartotojams, darbuotojams ir įmonėms ir suteikia jiems realią naudą, visų pirma užtikrina geresnes gyvenimo ir darbo sąlygas.

Trys pirmininkausiančios valstybės narės užbaigs darbą, susijusį su atskiromis bendrosios skaitmeninės rinkos iniciatyvomis ir veiksmais. Konkurencinga bendroji skaitmeninė rinka, jei ji bus sukurta reikiamu laiku, ne tik pasiūlys naujų galimybių piliečiams ir įmonėms išlaisvindama inovacijų ir ekonomikos augimo potencialą, bet ir sukurs darbo vietų ir paskatins ES konkurencingumą. Taip pat bus tęsiamas darbas toliau stiprinant kitus bendrosios rinkos aspektus.

Prioritetiniai veiksmai, be kita ko, yra šie:

- tęsti darbą *įvairiose bendrosios rinkos srityse*, daugiausia dėmesio skiriant bendrosios rinkos taisyklių (įskaitant praktines priemones, išdėstytas atitikties dokumentų rinkinyje bei vykdymo užtikrinimo pasiūlyme) įgyvendinimui ir vykdymo užtikrinimui ir *panaikinant likusias kliūtis* užbaigiant įvairias iniciatyvas, išdėstytas paslaugas ir prekes reglamentuojančių dokumentų rinkiniuose, taip pat laikantis geresnio reglamentavimo ir subsidiarumo principų ir užtikrinant teisės aktų kokybę;
- palengvinti *sujungiamumą* ir paspartinti *konkurencingos ir sąžiningos bendrosios skaitmeninės rinkos* plėtojimą skatinant *tarpvalstybinę e. prekybą* (prekių pardavimas internetu, skaitmeninio turinio teikimas, autorių teisių reforma, audiovizualinės žiniasklaidos paslaugos, siuntinių pristatymas) ir pereinant prie *pažangiosios ekonomikos* (laisvas duomenų srautas, telekomunikacijų reglamentavimo sistemos peržiūra, bendrovių teisės iniciatyvos) ir sustiprinant *pasitikėjimą skaitmeninėmis paslaugomis bei jų saugumą* (naujas duomenų apsaugos teisės aktų rinkinys);
- padaryti pažangą *tarpvalstybinių skaitmeninių viešųjų paslaugų* srityje ryžtingai įgyvendinant 2016–2020 m. ES e. valdžios veiksmų plano principus;
- *suintensyvinti elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų* vidaus rinkoje (e-IDAS) panaudojimą siekiant paspartinti tarpvalstybinį ir tarpsektorinį elektroninės atpažinties (*e-ID*) naudojimą, įskaitant mobilųjį tapatybės nustatymą ir patikimumo užtikrinimo paslaugas skaitmeninėmis technologijomis pagrįstose įmonėse ir viešajame sektoriuje;

- atlikti ENISA peržiūrą ir atnaujinti kibernetinio saugumo strategiją;
- siekti pereiti prie tvarios, sąžiningos, konkurencingos ir saugios *transporto sistemos* (judumo priemonių dokumentų rinkinys / iniciatyvos kelių srityje);
- kovoti su *mokestiniu sukčiavimu* ir užtikrinti *sąžiningą bei veiksmingą apmokestinimą* (įskaitant bendrą konsoliduotąją pelno mokesčio bazę (BKPMB), tarpininkų pareigos atskleisti informaciją taisyklės, galutinę PVM sistemą, elektroninei prekybai taikomą PVM ir susijusias iniciatyvas).

Verslumas ir darbo vietų kūrimas

Verslūs asmenys, inovacijos ir investicijos į žmogiškąjį kapitalą, švietimą ir įgūdžius yra esminiai konkurencingos žinių ekonomikos veiksniai ir tebėra ES prioritetai. Siekiant padėti Europoje esančioms įmonėms, visų pirma MVI, klestėti, tebėra labai svarbu skatinti verslumo aplinką ir darbo vietų kūrimą. Trys pirmininkausiančios valstybės narės reaguos į iššūkius įgūdžių ugdymo srityje ir spręs įgūdžių trūkumo klausimą vis labiau kintančios darbo rinkos ir visuomenės kontekste, daugiausia dėmesio skirdamos įsidarbinamumo, judumo, tvaraus augimo ir sąžiningos konkurencijos klausimams. Nors statistiniai duomenys rodo, kad padėtis gerėja, nedarbo lygiai (ypač tarp jaunimo ir ilgalaikių bedarbių) yra vis dar pernelyg aukšti ir socialiniai skirtumai auga. Trys pirmininkausiančios valstybės narės tęs veiksmus kovos su jaunimo nedarbu srityje.

Prioritetiniai veiksmai, be kita ko, yra šie:

- skatinti *verslumą* ir remti *mažąsias ir vidutines įmones (MVI) ir pradedančiąsias įmones*, užtikrinant joms galimybę naudotis alternatyviais finansavimo būdais, taip pat skatinti investicijas į inovacijas, mokslinius tyrimus ir plėtrą, palengvinti galimybes naudotis intelektinės nuosavybės produktais (jie ypač svarbūs MVI) ir užtikrinti sistemingą principo „visų pirma galvokime apie mažuosius“ taikymą;
- siekti, kad visi turėtų geresnius *įgūdžius* siekiant išlaikyti didelį konkurencingumą ir produktyvumą darbo rinkoje;
- pakankamai parengti *jaunuolius* tapti aktyviais darbo rinkoje suteikiant jiems geriausias švietimo ir mokymo paslaugas ir užtikrinti Europos piliečiams produktyvų ir kokybišką užimtumą visiškai panaudojant bendrosios rinkos galimybes.

Aplinkos tvarumas

ES taiko tam tikrus aukščiausius pasaulyje aplinkos apsaugos standartus, kurie padeda apsaugoti piliečių sveikatą bei gyvenimo kokybę ir gamtą. Trys pirmininkausiančios valstybės narės tęs JT Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. įgyvendinimą ir darys pažangą žaliajo ekonomikos augimo srityje – žaliasis ekonomikos augimas gali atlikti labai svarbų vaidmenį kuriant darbo vietas, skatinant inovacijas ir investicijas, taigi, užtikrinant didesnę ES konkurencingumą.

Tarp prioritetų yra *žiedinė ekonomika*, daugiausia dėmesio skiriant ekologiniu požiūriu novatoriškoms iniciatyvoms, kuriomis siekiama veiksmingo išteklių naudojimo, sumažinant gamybos ir vartojimo poveikį aplinkai ir vykdant veiksmus, kuriais siekiama netoksiškos aplinkos.

Investavimas į ateitį

Europa bus pajėgi atremti ateities iššūkius ir išlaikyti tvirtą pramoninę bazę tik nuolat investuodama į savo ateitį. Tebėra itin svarbu įgyvendinti Investicijų planą Europai ir skatinti investicijas. Sąjungos biudžetas yra esminė priemonė šiame kontekste. Trys pirmininkausiančios valstybės narės glaudžiai bendradarbiaus metinio ES biudžeto sudarymo ir naujos daugiametės finansinės programos (DFP) po 2020 m. klausimais. Pažangios investicijos į žmogiškąjį kapitalą ir tarpvalstybinę infrastruktūrą (be kita ko, į skaitmeninę, transporto ir energetikos infrastruktūrą) pagal Stabilumo ir augimo paklą toliau bus vienas iš trijų pirmininkausiančių valstybių narių prioritetų. Bus skatinama sinergija, suderinamumas ir nuoseklumas tarp Europos struktūrinių ir investicijų fondų ir tarp šių fondų ir centralizuotai valdomų fondų.

Prioritetiniai veiksmai, be kita ko, yra šie:

- *daugiametė finansinė programa po 2020 m.* – jei Komisijos pasiūlymas bus paskelbtas ir bus tinkamos sąlygos pradėti tikrą diskusiją;
- *DFP laikotarpio vidurio peržiūra pagal sektorius* (įskaitant programų „Horizontas 2020“, „Erasmus+“, Europos infrastruktūros tinklų priemonės, programos „Kūrybiška Europa“, pasiūlymo, kuriuo supaprastinti finansines taisykles peržiūrą), užtikrinant ES politikos ir prioritetų įgyvendinimo nuspėjamumą ir lankstumą;
- ypatingas dėmesys *investicijoms į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą, įskaitant mokslinius tyrimus ir inovacijas, tarpvalstybinę infrastruktūrą, sujungiamumą ir švietimą* (programa „Erasmus+“, Europos infrastruktūros tinklų priemonė, programa „Horizontas 2020“, taip pat 9-osios bendrosios programos parengimas, EMTE, visų pirma jos valdymo, peržiūra, Europos gynybos veiksmų plano mokslinių tyrimų finansavimo kryptis, Euratomo bendroji programa);
- *sanglaudos politika po 2020 m.* siekiant nustatyti paprastesnes ir proporcingesnes *Europos struktūrinių ir investicijų fondų* taisykles ir sustiprinant ES fondų tarpusavio papildomumą;
- *bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP)* supaprastinimas ir modernizavimas, be kita ko, siekiant pasirengti tarpinstitucinėms deryboms dėl būsimų parametrų po 2020 m. Siekiant pajėgti reaguoti į pasaulinius pokyčius, klimato kaitą ar ekstremalias oro sąlygas ir užtikrinti aprūpinimą maistu Europoje, BŽŪP turi būti tokia, kad ja būtų užtikrintos stabilios gamybos sąlygos Europos ūkininkams ir būtų prisidėta prie rinkos stabilumo, veiksmingų rizikos valdymo priemonių ir kaimo vietovių gyvybingumo;

- stipri Europos *pramoninė bazė* yra labai svarbus ES ekonomikos veiksnys. Trys pirmininkausiančios valstybės narės laikysis plataus, holistinio ir nuoseklaus požiūrio siekdamos užtikrinti, kad visi ES pramonės sektoriai galėtų visapusiškai pasinaudoti skaitmeninių inovacijų teikiama nauda;
- prireikus ES pasinaudos *makroregioninių strategijų* potencialu.

Ekonominė ir pinigų sąjunga

Trys pirmininkausiančios valstybės narės tęs diskusijas dėl ekonominės ir pinigų sąjungos (EPS) stiprinimo, be kita ko, stengdamosi užbaigti kurti bankų sąjungą ir paspartinti kapitalo rinkų sąjungos kūrimą.

Prioritetiniai veiksmai, be kita ko, yra šie:

- daryti pažangą diskusijose dėl *EPS stiprinimo*, kartu išlaikant ES ir bendrosios rinkos vientisumą;
- šalinti likusius trūkumus bankų sektoriuje ir užbaigti kurti bei sustiprinti *bankų sąjungą*, įskaitant bankų reformos priemones;
- įgyvendinti *kapitalo rinkų sąjungos* kūrimo veiksmų plane (bus peržiūrėtas 2017 m.) išdėstytas priemones siekiant jomis papildyti bankų sektorių ir užtikrinti įvairesnius realiosios ekonomikos finansavimo šaltinius.

III. SAJUNGA, KURI ĮGALINA IR SAUGO VISUS SAVO PILIEČIUS

Vis labiau raginama plėtoti socialinį aspektą siekiant atsižvelgti į kintančias Europos visuomenių realijas ir spręsti klausimus, kaip antai lygios galimybės ir lyčių lygybė, galimybė gauti aukštos kokybės išsilavinimą ir patekti į darbo rinką, darbo jėgos judumas ir tinkamos darbo sąlygos, taip pat tinkama ir tvari socialinė apsauga, kartu atsižvelgiant į valstybių narių kompetenciją ir įvairovę. Ypatingas dėmesys bus atkreipiamas į didėjančią populizmą, augantį rasizmą ir stiprėjančią neapykantą kurstančių kalbų reiškinį ir į juntamas su migracija ir pabėgėliais susijusių prioritetų varžytuves. Pirmininkausiančios valstybės narės šiame kontekste taip pat daug dėmesio skirs teisinės valstybės principo visose valstybėse narėse laikymuisi. Trys pirmininkausiančios valstybės narės tęs pastangas socialinio aspekto klausimu, visų pirma kiek tai susiję su pasiūlymais dėl Europos socialinių teisių ramsčio. Pirmininkausiančios valstybės narės propaguos Pekino deklaracijos ir veiksmų platformos įgyvendinimą. Trys pirmininkausiančios valstybės narės taip pat tęs darbą, susijusį su Europos prieinamumo aktu, be kita ko, šiuo metu įgyvendinamos JT neįgaliųjų teisių konvencijos kontekste, ir atsižvelgs į sporto naudą integracijos, socialinės įtraukties ir įvairovės atžvilgiu.

Prioritetiniai veiksmai, be kita ko, yra šie:

- *vienodas požiūris* ir nediskriminavimas, socialinio teisingumo propagavimas, kova su skurdu ir socialine atskirtimi, be kita ko, dėmesio į vaikų skurdo mažinimą atkreipimas, lyčių lygybės ir lyčių aspekto integravimo propagavimas ir prieinamumas;
- jaunimo įgalėjimas ir jaunimo dalyvavimo stiprinimas, be kita ko, tęsiant darbą siekiant sukurti *Europos solidarumo korpusą*, kuris užtikrintų galimybes jauniems žmonėms įgyti patirties realioje darbo aplinkoje, ugdyti kompetencijas ir prisidėti prie visuomenės gyvenimo;

- *Europos socialinių teisių ramstis*, įskaitant iniciatyvas dėl darbo ir šeiminio gyvenimo derinimo, vienodo požiūrio ir lygių galimybių, darbuotojų saugos ir sveikatos gerinimo; socialinės apsaugos prieinamumas ir Direktyvos dėl rašytinės pažymos peržiūra;
- *švietimo sistemos modernizavimas ir teisingumas bei lygybė švietimo srityje*, akcentuojant universaliuosius įgūdžius, kurie yra reikalingi asmeniniam tobulėjimui ir įgalėjimui ir skatina socialinę sanglaudą ir mokytojų, mokyklų vadovų ir kitų švietimo darbuotojų vaidmenį padedant besimokantiems asmenims;
- *Reglamento dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo* atnaujinimas siekiant jį pritaikyti prie naujų pokyčių valstybėse narėse;
- *Europos kultūros paveldo metai (2018 m.)* skatinant socialinę įtrauktį ir geresnį supratimą apie ES pasitelkiant kultūrą;
- *Darbuotojų komandiravimo* direktyvos patikslinimas siekiant užtikrinti darbuotojų apsaugą ir sąžiningą konkurenciją.

IV. PAŽANGIA KLIMATO POLITIKA GRINDŽIAMOS ENERGETIKOS SĄJUNGOS LINK

Svarbiausi ES prioritetai yra būti pasauline lydere klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie klimato kaitos poveikio srityje ir kurti tvirtą energetikos sąjungą. Trys pirmininkausiančios valstybės narės tęs darbą, susijusį su ES ekonomikos modernizavimu ir energetikos sąjungos strategijos įgyvendinimu. Trys pirmininkausiančios valstybės narės sieks galutinai parengti taisykles dėl Paryžiaus susitarimo įgyvendinimo ir su šiuo susitarimu susijusių tolesnių veiksmų.

Prioritetiniai veiksmai, be kita ko, yra šie:

- siekti tvarios, atsparios ir veiksmingos *energetikos sąjungos*, kurioje energetinis saugumas užtikrinamas vykdant regioninį bendradarbiavimą ir įvairinant išteklius, tiekėjus ir maršrutus, ir, užtikrinant, kad administracinė našta būtų kuo mažesnė, priimti teisėkūros procedūra priimamų aktų rinkinio „Švari energija visiems europiečiams“ pasiūlymus, užbaigti rinkos integraciją, visų pirma atsinaujinančiųjų energijos išteklių srityje, ir prisidėti prie investicijų, geresnio sujungiamumo ir bendradarbiavimo Bendrijos energetikos struktūroje;
- įgyvendinti *klimato politiką* vykdant įsipareigojimus pagal Paryžiaus susitarimą ir ES 2030 m. tikslus, daugiausia dėmesio skiriant išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimui sektoriuose, kuriems taikoma ES šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (ATLPS), sektoriuose, kuriems ATLPS netaikoma ir į ATLPS įtrauktame aviacijos sektoriuje, atsižvelgiant į 2014 m. spalio mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadose nustatytus sąžiningumo, solidarumo ir išlaidų efektyvumo principus. Trys pirmininkausiančios valstybės narės propaguos nuo iškastinio kuro mažiau priklausomą, ekologišką ir sveiką judumo ir transporto sistemą.

V. LAISVĖS, SAUGUMO IR TEISINGUMO SĄJUNGA

Pasiryžus užtikrinti Sąjungos gebėjimą atlikti saugumo užtikrintojos vaidmenį garantuojant suderintą ir bendradarbiavimu grindžiamą atsaką į kintančias grėsmes saugumui ir iššūkius šioje srityje, tebėra svarbu toliau stiprinti teisminį bendradarbiavimą. Trijų pirmininkausiančių valstybių narių prioritetą bus migracijos – tiek vidaus, tiek išorės aspekto – valdymo pažanga. Toliau turėtų būti reaguojama į trumpuoju laikotarpiu kylančius iššūkius dėl pastarojo meto migracijos srautų ir sprendžiami su ilgalaikiais migracijos aspektais susiję uždaviniai, remiantis Europos migracijos darbotvarke. Be to, ES piliečiai tikisi, kad jų vyriausybės užtikrins jų saugumą ir tai padarys visapusiškai gerbdamos pagrindines teises. Šioje nestabilioje pasaulinėje aplinkoje susiduriant su vis didesniais iššūkiais saugumui, svarbu, kad Sąjunga remtų valstybių narių pastangas užtikrinti vidaus saugumą ir kovoti su terorizmu. Trys pirmininkausiančios valstybės narės tęs darbą įgyvendindamos Europos saugumo darbotvarę, kad būtų sukurta tikra saugumo sąjunga, pvz., stiprinant piliečių dalyvavimą grindžiamą saugumą, remiantis tokiais koncepcijomis kaip viešosios tvarkos palaikymas bendruomenės pastangomis, aktyvesnis pilietinės visuomenės, įskaitant religines bendruomenes, dalyvavimas ir pažangiausiais metodais grindžiama saugumo sistema realiame ir skaitmeniniame pasaulyje.

Prioritetiniai veiksmai, be kita ko, yra šie:

- *Europos saugumo darbotvarkės ir susijusių Europos migracijos darbotvarkės dalių įgyvendinimas*, visų pirma dėmesį skiriant tam, kad būtų patobulintos esamų didelės apimties IT sistemų (sistemos EURODAC, Šengeno informacinės sistemos, Vizų informacinės sistemos, Europos nuosprendžių registrų informacinės sistemos) funkcijos bei sąveikumas ir įdiegtos naujos sistemos (atvykimo ir išvykimo sistema, ETIAS), peržiūrėta „eu-LISA“ teisinė sistema ir optimizuotas teisėsaugos institucijų, saugumo tarnybų ir ES agentūrų keitimasis informacija – tai būtų daroma įgyvendinant bendrus standartus bei procedūras ir užtikrinant techninį suderinamumą, kad esami duomenys būtų geriau panaudojami pakartotinai. Tai apima ir esamų kovos su terorizmu, teroristų finansavimu, pinigų plovimu, kibernetiniais nusikaltimais ir organizuotu nusikalstamumu priemonių veiksmingumo didinimą, *inter alia*, stiprinant specialiųjų intervencijos padalinių bendradarbiavimą per sustiprintą tinklą „Atlas“ ir įgyvendinant kovos su organizuotu ir sunkių formų tarptautiniu nusikalstamumu ES politikos ciklą bei priemones, kuriomis gerinamas policijos bendradarbiavimo lygis, atsižvelgiant į saugumo padėtį kaimyninėse šalyse ir į galimą poveikį Sąjungos vidaus saugumui;
- *kova su radikalizacija ir smurtiniu ekstremizmu*. Trijų pirmininkausiančių valstybių narių tikslas – užtikrinti visapusišką ir integruotą požiūrį į smurtinio ekstremizmo prevenciją, kuriuo dėmesys, be kita ko, būtų skiriamas švietimo bei tarpkultūrinio dialogo vaidmeniui ir pagarbai bendroms vertybėms, pagrindinėms teisėms ir laisvėms bei teisinei valstybei ir jų apsaugai;

- *migracija*. Tolesnis priemonių, kuriomis veiksmingai valdoma migracija, plėtojimas bei įgyvendinimas ir koordinuoto atsako visuose maršrutuose užtikrinimas; ES išorės sienų stiprinimas, užtikrinant veiksmingą grąžinimo politiką ir šalinant pagrindines neteisėtos migracijos priežastis; bendros Europos prieglobsčio sistemos reformos užbaigimas, kad būtų sukurta stabili, gerai veikianti ir teisinga prieglobsčio bei migracijos sistema, kurioje naštos pasidalijimas būtų grindžiamas tikra solidarumo ir atsakomybės idėja; bendradarbiavimo su trečiosiomis valstybėmis stiprinimas siekiant užkirsti kelią neteisėtiems sienos kirtimams ir dar už ES ribų teikiama pagalba asmenims, kuriems reikia apsaugos; teisėtos migracijos vaidmens Sąjungos ekonominės plėtros ir ekonominės veiklos rezultatų kontekste įvertinimas, kartu įgyvendinant Valetos veiksmų planą, ir Mėlynosios kortelės direktyvos peržiūra; bendradarbiavimo su kilmės ir tranzito šalimis stiprinimas (partnerystės migracijos srityje modelis);
- *teisingumas*. E. teisingumo ir elektroninių priemonių plėtojimas ir propagavimas, kad būtų sudarytos galimybės veiksmingiau bendradarbiauti užtikrinant piliečiams ir įmonėms geresnes galimybes pasinaudoti teise kreiptis į teismą ir padidintas teisminės sistemos bei kitų teisės specialybių veiksmingumas valstybėse narėse; teisinės sistemos stiprinimas, kad būtų geriau apsaugoti vaiko interesai griežtinant taisyklės dėl tėvų pareigų tarpvalstybinėse bylose ir tarptautinio vaikų grobimo civilinius aspektus, ir teismo bendradarbiavimo tarptautinės civilinio proceso teisės srityje stiprinimas; valstybių narių bendradarbiavimo kovojant su korupcija skatinimas; tarpusavio pripažinimo sistemos tolesnis stiprinimas, pirmenybę teikiant tam, kad būtų sklandžiau įgyvendinamos ir taikomos jau patvirtintos priemonės teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose srityje; stiprios, nepriklausomos ir veiksmingos Europos prokuratūros įsteigimas siekiant užtikrinti veiksmingą ES finansinių interesų apsaugą baudžiamosios justicijos priemonėmis.

VI. SAJUNGA KAIP STIPRI PASAULINIO MASTO VEIKĖJA

ES tarptautinė aplinka kelia didelių strateginių iššūkių. Į pietus nuo ES padėtis tebėra nestabili, tęsiasi konfliktai ir tebėra žmogaus teisių apsaugos spragų, o į rytus nuo ES ir toliau pažeidinėjama Europos saugumo tvarka. Be to, susiduriame su tokiomis grėsmėmis kaip terorizmas, hibridinis karas, kibernetiniai išpuoliai, organizuotas nusikalstamumas ir smurtinis ekstremizmas, taip pat tokiais iššūkiais kaip neteisėta migracija ir prekyba žmonėmis. Trys pirmininkausiančios valstybės narės ryžtingai spęs šiuos klausimus visapusiškai remdamos vyriausiosios įgaliotinės bei Komisijos pirmininko pavaduotojos F. Mogherini vadovaujamą veiklą ir glaudžiai bendradarbiaudamos su valstybėmis narėmis ir šalimis partnerėmis. Kaip gairėmis bus remiamasi Visuotine ES užsienio ir saugumo politikos strategija, kuri 2016 m. birželio mėn. buvo pateikta Europos Vadovų Tarybai. Įgyvendinant Visuotinę Strategiją atliekamas darbas užtikrins nuoseklų pagrindą, kuriuo bus grindžiami ES išorės santykiai, įskaitant tolesnį BUSP ir BSGP plėtojimą, ateinančiais metais. Šioje apskritai daug iššūkių keliančioje aplinkoje patikima plėtros politika, grindžiama ES vertybėmis, nustatytomis sąlygomis ir nuopelnų principu, tebėra investicija į mūsų žemyno taiką, demokratiją, gerovę, saugumą ir stabilumą.

Prioritetiniai veiksmai, be kita ko, yra šie:

- *Visuotinės ES strategijos įgyvendinimas penkiose Visuotinėje strategijoje nustatytose prioritetinėse srityse: 1. Mūsų Sąjungos saugumas. 2. Valstybių ir visuomenės atsparumas. 3. Integruotas požiūris į konfliktus ir krizes. 4. Regioninė bendradarbiavimo tvarka ir 5. Pasaulinis valdymas XXI amžiuje. Žmogaus teisės, moterys, taika ir saugumas, taip pat lyčių lygybė ir moterų įgalėjimas kaip kompleksiniai visų penkių pagrindinių sričių aspektai bus toliau įtraukiami į visas mūsų politikos sritis. Mūsų įsipareigojimas ir aktyvi parama veiksmingam daugiašališkumui, įskaitant jį grindžiančias institucijas, priemones ir nustatytus principus, ir toliau bus vienas iš Sąjungos išorės veiksmų esminių elementų. Darna vystymosi tikslai bus kita kompleksinė tolesnės veiklos tema. Be to, ES stiprins strateginę komunikaciją investuodama į viešąją diplomaciją ir prisijungdama prie viešosios diplomatijos veiksmų, kad pasiektų ES piliečius ir vykdytų geresnę komunikaciją su mūsų partneriais. Saugumo ir gynybos srityje 2016 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Taryba patvirtino bendrąjį ES užmojo lygį, o tai – svarbus žingsnis. 2017 m. kovo mėn. buvo nuspręsta dėl tolesnių svarbių veiksmų, susijusių su BSGP krizių valdymo struktūromis, nuolatiniu struktūrizuotu bendradarbiavimu, suderinta metine peržiūra gynybos srityje, civilinių pajėgumų plėtojimu, o sprendimą vėliau patvirtino Europos Vadovų Taryba. Kartu su Europos Komisijos Europos gynybos veiksmų planu, įskaitant pasiūlymą sukurti Europos gynybos fondą, ir tolesniais veiksmais, susijusiais su Bendra ES ir NATO Varšuvos deklaracija, tai sudarė platesnį priemonių rinkinį, o trys pirmininkausiančios valstybės narės dės pastangas, kad šias priemones įgyvendintų;*

- *migracija*. Migracijos klausimo sprendimas įvairiose išorės santykių srityse, įskaitant saugumą, politinį dialogą su trečiosiomis valstybėmis, vystymąsi ir humanitarinę pagalbą; tolesnis partnerystės migracijos srityje modelio įgyvendinimas bendradarbiavimo su dabartinėmis prioritetinėmis šalimis srityje, o kartu prireikus visapusiškai taikant partnerystės modelio idėją kitoms geografinėms sritims. Itin svarbu bus taikyti holistinį ir konkrečiai pritaikytą požiūrį trečiųjų valstybių atžvilgiu, kaip nustatyta partnerystės modelyje, intensyvuoti veiklą centrinėje ir rytinėje Viduržemio jūros regiono dalyse ir veiklą su partneriais Šiaurės Afrikoje ir stiprinti bendradarbiavimą su pagrindinėmis kilmės ir tranzito šalimis Azijoje, visų pirma siekiant pašalinti pagrindines neteisėtos migracijos priežastis. Šiuo atžvilgiu prioritetas bus teikiamas ES veiksams centrinėje Viduržemio jūros regiono dalyje ir veiklai su partneriais Šiaurės Afrikoje, pvz., su Libija ir jos kaimyninėmis šalimis Užsachario regione, o kartu turėtų būti siekiama stiprinti bendradarbiavimą su tokiomis tarptautinėmis organizacijomis kaip Tarptautinė migracijos organizacija ir UNCHR. Reikalingos tolesnės pastangos siekiant rezultatų visose penkiose pagrindinėse bendro Valetos veiksmų plano srityse. Bus teikiama dar didesnė humanitarinė pagalba Sirijos konflikto padariniams šalinti, ypač pagalba kaimyninėms šalims, kad būtų sušvelninta politinio ir nesaugumo sukulto šalutinio poveikio grėsmė. ES glaudžiai stebės su 2016 m. kovo 18 d. ES ir Turkijos pareiškimu, kuriuo siekiama sumažinti paskatas bandyti neteisėtai patekti į ES, susijusių įvykių raidą bei jo įgyvendinimą, ir prireikus priemonės koreguos. Tebebus itin svarbu toliau skirti dėmesį bendradarbiavimui su šalimis, per kurias eina Vakarų Balkanų maršrutas, ir teikti joms paramą. ES taip pat toliau stiprins bendradarbiavimą su Afganistanu, Pakistanu ir Bangladešu migracijos klausimais, ypatingą dėmesį skirdama regioniniam aspektui;

- *plėtra / Vakarų Balkanai*. Vakarų Balkanų ateitis – Europos Sąjungoje. Plėtos procesas yra strateginė investicija į taiką, demokratiją, gerovę, saugumą ir stabilumą Europoje. ES toliau plėtos šalių europinę perspektyvą, kad būtų sustiprintas regiono atsparumas, o tokiu būdu ir pačios ES saugumas. Šiame kontekste ES toliau plėtos visų šalių europinę perspektyvą. ES tikslas – konkreti nuopelnais grindžiama kiekvienos šalies padaryta pažanga siekiant narystės ES. ES bendradarbiaus su visomis regiono šalimis, daugiausia dėmesio skirdama institucijų, gero valdymo ir teisinės valstybės stiprinimui, gerų kaimyninių santykių puoselėjimui ir įtraukiam regioniniam bendradarbiavimui, politinio susipriešinimo keliamos stabilumo rizikos švelninimui ir socialinio bei ekonominio vystymosi skatinimui;
- *Europos kaimynystės stabilizavimas*. Pietinėse kaimyninėse šalyse visa apimantis tikslas išlieka ilgalaikis tvarus stabilumas vykdant demokratinius procesus, kuriais skatinamas teisinės valstybės principu grindžiamas įtraukus valdymas, stiprinama pilietinė visuomenė ir socialinis teisingumas regione. ES dės papildomas pastangas, kad pradėtų naują bendradarbiavimo su pietinėmis kaimyninėmis šalimis etapą, siekdama išplėtoti veiksmingesnes partnerystes peržiūrėtos Europos kaimynystės politikos, kuri yra grindžiama tikslesniu diferencijavimu ir bendra atsakomybe bei atspindi atsparumo ugdymo svarbą, kontekste. Taip pat stipriname savo bendradarbiavimą su šalimis, kurios įgyvendina prasmingas politines ir ekonomines reformas: Tunisu, Jordanija, Maroku ir Libanu. Atsižvelgdama į 2017 m. balandžio mėn. Briuselyje surengtą tarptautinę konferenciją dėl Sirijos ir viso regiono ateities, remdamasi 2016 m. Londono konferencija ir 2013–2015 m. Kuveito konferencijomis, ES prisidės prie atnaujintų pastangų suteikti tolesnį impulsą JT tarpininkaujamoms Sirijos vidaus deryboms Ženevoje, be kita ko, laikantis ES strategijos dėl Sirijos. ES toliau intensyvins pastangas, kuriomis siekiama nutraukti krizę Libijoje ir padėti kurti Libijos nacionalines institucijas. Be to, tęsime darbą su tarptautiniais partneriais siekdami kovoti su tokiais teroristinėmis grupėmis kaip „Da‘esh“ / ISIS ir su jų totalitarinėmis ideologijomis.

Artimųjų Rytų taikos proceso atžvilgiu ES toliau ieškos būdų priartinti dviejų valstybių sambūviu pagrįstą sprendimą. Rytuose ES tvirtai laikysis įsipareigojimo remti visų savo partnerių teritorinį vientisumą, nepriklausomybę ir suverenitetą. ES toliau palaikys ryšius su Rusija siekdama aptarti nesutarimus ir bendradarbiauti, jeigu ir kai sutaps interesai. Demokratiškos, stabilios, klestinčios ir atsparios rytinės kaimyninės šalys yra vienas iš svarbiausių ES tikslų. Siekdama, kad Ukrainoje baigtųsi konfliktas, ES toliau primygtinai ragins visapusiškai įgyvendinti Minsko susitarimus. ES požiūris dėl Rytų partnerystės bus grindžiamas 2015 m. Rygos aukščiausiojo lygio susitikime sutartais ir Europos kaimynystės politikos peržiūroje įtvirtintais principais. Tai suteikia galimybę su partneriais palaikyti diferencijuotus ir individualiai pritaikytus santykius, grindžiamus jų poreikiais bei siekiais ir mūsų bendrais interesais; tai apima paramą pastangoms vykdyti reformas – jos yra itin svarbios siekiant, kad visuomenės būtų stiprios ir klestėtų, įskaitant teisinę valstybę, pagrindines teises ir stiprias bei veikiančias demokratines institucijas. 2017 m. lapkričio mėn. vyksiančiame kitame aukščiausiojo lygio susitikime aptarsime tolesnių reformų ir stabilumo bei ES paramos jiems poreikį, taip pat ateinančių metų darbotvarkę;

- *bendradarbiavimo už mūsų kaimynystės ribų stiprinimas*. ES sieks plėtoti bendradarbiavimą su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis kovos su terorizmu, BSGP, užsienio politikos, energetinio saugumo, ekonomikos ir prekybos klausimais – JAV ir toliau bus itin svarbi partnerė beveik visais ES išorės veiksmų aspektais. Be to, dėmesys bus skiriamas strateginės partnerystės susitarimui ir išsamiam ekonomikos ir prekybos susitarimui (IEPS) su Kanada. Bus teikiamas svarbus prioritetas tam, kad Azijoje būtų užbaigtos derybos dėl bendrųjų susitarimų, o kartu – prekybos ir investicijų susitarimų, visų pirma strateginės partnerystės susitarimo su Japonija. Regioniniu lygmeniu ASEM procesas, ES ir CELAC aukščiausiojo lygio susitikimas (2017 m. spalio mėn.), Afrikos ir ES aukščiausiojo lygio susitikimas (2017 m. lapkričio 29–30 d.) ir darbas, susijęs su atnaujinta partneryste su Afrikos, Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno šalimis, suteikia galimybių mūsų partnerystės perkelti į aukštesnį lygmenį kintančiame tarptautiniame kontekste. Be to, ES yra tikrai suinteresuota skatinti stabilumą ir taiką konfliktų sprendimą Azijoje ir Afrikoje. Laikydamosi ES Vidurinės Azijos strategijos, Vidurinėje Azijoje ES daugiausia dėmesio skiria ekonominio vystymosi ir gero valdymo skatinimui siekiant stiprinti regiono stabilumą. ES toliau remia Afganistano reformas ir stabilizavimą laikydamosi ES ir Afganistano bendradarbiavimo dėl partnerystės ir vystymosi susitarimo ir būsimos ES ir Afganistano strategijos. Be to, stiprinsime jau tvirtas partnerystes su tarptautinėmis organizacijomis, tokiomis kaip JT, regioninėmis organizacijomis, kaip antai ASEAN, ir pagrindiniais esamais ir naujais pasaulinio masto veikėjais, tokiais kaip Brazilija, Kinija, Indija, Japonija, Pietų Korėja, Meksika ir Pietų Afrika. Pasaulio lygmeniu ES ir toliau bus įsipareigojusi aktyviai dirbti siekdama sustiprinti daugiašales nusiginklavimo, ginklų neplatavimo ir ginklų kontrolės sutartis bei režimus ir užtikrinti visuotinę jų taikymą;

- *vystymasis. Politika ir bendradarbiavimas.* Tai esminiai ES išorės veiksmų elementai ir juose daugiausiai dėmesio bus teikiama Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. 17 DVT (darnaus vystymosi tikslų) įgyvendinimui laikantis naujojo Europos konsensuso dėl vystymosi. Deramai atsižvelgiant į laikotarpio vidurio peržiūros suteiktą patirtį, bus pradėtas parengiamasis darbas, susijęs su išorės veiksmų priemonėmis po 2020 m. Tolesniais veiksmais, susijusiais su 1-uoju pasaulio aukščiausiojo lygio susitikimu humanitariniais klausimais, bus susitelkta į tai, kad trumpalaikė humanitarinė pagalba būtų susieta su ilgalaikiu vystomuoju bendradarbiavimu. ES dės pastangas, kad humanitarinė pagalba būtų teikiama veiksmingai, ypatingą dėmesį skiriant užsitęsusio priverstinio gyventojų perkėlimo ir atsparumo aspektams;
- *prekyba.* Ir ES viduje, ir už jos ribų įvairiausiose politinėse grupėse stiprėja priešiškus globalizacijai, o dėl to vyriausybėms tampa vis sunkiau įrodyti piliečiams, darbuotojams ir vartotojams atviros ir taisyklėmis grindžiamos prekybos naudą. Trys pirmininkausiančios valstybės narės tvirčiau skelbs, kad prekyba gali padėti išlaikyti aukštą šiandieninį ES piliečių gyvenimo lygį, ir patvirtins ES įsipareigojimą vykdyti plataus užmojo ir pažangią prekybos ir investicijų darbotvarkę, skatinant įtrauką ir tvarų ekonomikos augimą ir vystymąsi. Be to, turėtų būti užbaigtas darbas dėl su PPO suderintų priemonių, kuriomis kovojama su nesąžiningos prekybos praktika ir rinkos iškreipimu. Imdamasi vadovaujamojo vaidmens PPO kontekste ir vedama derybas dėl plataus užmojo, subalansuotų ir visapusiškų daugiašalių bei dvišalių susitarimų, ES kaip pasaulinio masto veikėja atlieka svarbų vaidmenį formuodama globalizaciją ir užtikrindama, kad ja pasinaudotų visos visuomenės grupės. ES prekybos darbotvarkė turėtų būti siekiama atverti rinkas taip, kad būtų sustiprintas atsakingas verslas ir pasaulinis valdymas tokiais klausimais kaip darbuotojų teisės, aplinkos apsauga ir žmogaus teisės. Tai reiškia, kad bus tęsiamas šiuo metu vykdomas svarstymo procesas dėl to, kaip spręsti su naujais prekybos susitarimais susijusius klausimus. Tolesnis darbas dėl laisvosios prekybos susitarimų su regionais ir valstybėmis visame pasaulyje bus konkreti proga propaguoti prekybą kaip augimo variklį ir indėlį į tvarų bei įtrauką vystymąsi.

=====